

Äärimmäisten ilmiöiden teoriaa, laskuharjoitus 5, 21.11.2012

Huom. Viimeinen harjoitus (harjoitus 6) on 12.12.

Huom. 22.11. ei ole luentoa, 28.11. klo 12 - 14 on ylimääräinen luento (sali B321), viimeinen luento on 13.12.

1. Todista luentojen liitteen seuraus L4 lähtien lauseen L3 tuloksesta.

2. Olkoon $L : (0, \infty) \rightarrow (0, \infty)$ muotoa

$$L(x) = c(x) \exp\left(\int_a^x \frac{\varepsilon(u)}{u} du\right)$$

kaikilla $x \geq a$, missä $a > 0$ on vakio ja $c(x) \rightarrow c \in (0, \infty)$ ja $\varepsilon(x) \rightarrow 0$, kun $x \rightarrow \infty$. Osoita, että L on hitaasti vaihteleva.

3. Olkoot $X_1, X_2, \dots$ riippumattomia ja samoin jakautuneita ei-negatiivisia satunnaismuuttujia. Olkoon yhteinen kertymäfunktio F ja

$$M_n = \max(X_1, \dots, X_n), \quad n = 1, 2, \dots$$

Oletetaan, että $\bar{F}(x) > 0$ kaikilla $x \in \mathbb{R}$.

a) Osoita, että

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\mathbb{P}(M_n > x)}{n\bar{F}(x)} = 1.$$

b) Olkoon $\alpha \geq 0$. Osoita, että jos $\bar{F} \in R_{-\alpha}$, niin myös kuvaus $x \rightarrow \mathbb{P}(M_n > x)$ on säännöllisesti vaihteleva indeksillä $-\alpha$.

4. Olkoot X ja Y ei-negatiivisia satunnaismuuttujia. Osoita, että

a) $X + Y$ on paksuhäntäinen, jos joko X tai Y on paksuhäntäinen,

b) $X + Y$ on kevythäntäinen, jos sekä X että Y ovat kevythäntäisiä.

5. Olkoot ξ_1, ξ_2 ja ξ_3 riippumattomia ja samoin jakautuneita ei-negatiivisia satunnaismuuttujia. Olkoon yhteinen kertymäfunktio F . Oletetaan, että $\bar{F} \in R_{-\alpha}$, missä $\alpha \geq 0$. Määrittää todennäköisyyden

$$\mathbb{P}(\xi_1 + \xi_2 > x, \xi_2 + \xi_3 > x)$$

asymptoottinen muoto, kun $x \rightarrow \infty$.